

Retrograde colonirrigatie via het colostoma

informatie voor patiënten

INLEIDING	3
WERKING VAN HET DARMSTELSEL	4
Functie van de dunne darm	
Functie van de dikke darm	
WAT IS EEN COLOSTOMA?	5
WIE KOMT IN AANMERKING VOOR DE BEHANDELING?	5
DOELSTELLING	6
WERKWIJZE	6
MATERIAAL	12
MOGELIJKE PROBLEMEN	12
CONTACTGEGEVENS	14

Welkom op de raadpleging retrograde colonirrigatie via het colostoma. In het verleden werd bij u een stoma aangelegd op het laatste deel van de dikke darm, wat we een colostoma noemen. In deze brochure vindt u meer informatie over het verloop van colonirrigatie via dat colostoma en over het dagelijks leven met irrigatie.

Colonirrigatie is een behandeling die als doel heeft om de dikke darm te ledigen zodat u gedurende 24 uur of langer geen evacuatie van stoelgang heeft via het colostoma. Daardoor kunt u een kleiner opvangsysteem gebruiken.

Uw arts heeft met u besproken waarom u deze behandeling krijgt.

Hebt u nog vragen? Aarzel dan niet om die te stellen aan een arts of stomaverpleegkundige.

Het medisch en verpleegkundig stomateam
(dienst abdominale heelkunde)

WERKING VAN HET DARMSTELSEL

De darm zorgt ervoor dat onze afvalstoffen na de volledige spijsvertering uit het lichaam worden verwijderd.

Het darmkanaal is 7 tot 8 meter lang, kronkelt en bestaat uit twee hoofddelen: de dunne en dikke darm.

FUNCTIE VAN DE DUNNE DARM

- X **De verteringsfunctie:** de darmsecreties, de gal en het pancreassap helpen bij de vertering van het ingenomen voedsel.
- X **De resorptiefunctie:** de dunne darm is belangrijk voor de opname van onder meer verteerde suikers, vetten, eiwitten, aminozuren en elektrolyten.
- X **De mechanische functie:** de voeding en de onverteerde resten worden onder invloed van de darmbeweging voortgestuwd.

FUNCTIE VAN DE DIKKE DARM

- X **De absorberende functie:** overtollig water en zout worden opgenomen in de darm, zodat de stoelgang wordt ingedikt.
- X **De mechanische functie:** onder invloed van de darmbeweging verplaatst de stoelgang zich naar het rectum (= laatste deel van de dikke darm) waar het wordt opgestapeld tot er een ontlastingsreflex wordt uitgelokt.

WAT IS EEN COLOSTOMA?

Door een darmaandoening kan het noodzakelijk zijn om een kunstmatige uitgang voor de stoelgang aan te leggen, wat we een stoma noemen. De dikke darm wordt dan operatief naar buiten gebracht en aan de huid gehecht. Die stoma noemt men een colostoma en is meestal gelegen aan de linkerkzijde van de buik, boven of onder navelniveau. Via deze opening is er geen controle op het uitvloeien van de stoelgang, dus hebt u een opvangsysteem nodig. Retrograde colonirrigatie via het colostoma kan u opnieuw controle geven over de uitvloeit van uw stoelgang.

WIE KOMT IN AANMERKING VOOR DE BEHANDELING?

U komt in aanmerking voor een retrograde colonirrigatie via het colostoma als:

- er bij u een definitief colostoma is aangelegd op het linkerdeel van de dikke darm (het colon descendens) of op de S-bocht boven de endeldarm (het sigmoïd);
- de structuur van uw ontlasting gebonden is;
- u voldoende gedisciplineerd bent om u te houden aan vaste tijdstippen;
- u voldoende mobiel bent;
- u beschikt over de nodige accommodatiemogelijkheden;
- u geen andere behandelingen krijgt die het effect van de colonirrigatie kunnen hinderen (bv. chemotherapie);
- uw arts de behandeling goedkeurt.

Het colostoma kan aangelegd zijn omwille van onbehandelbare fecale incontinentie (ongewenst stoelgangverlies), of na heelkundige ingrepen waarbij het noodzakelijk was om het rectum en het sfincterapparaat te verwijderen.

DOELSTELLING

Deze behandeling heeft als doel om continue stoelangevacuatie en/of obstipatie te vermijden door de dikke darm leeg te spoelen met lauw water, via het colostoma. Door het ledigen van de dikke darm ontstaat er een vorm van pseudo-continentie.

De irrigatie van de dikke darm heeft een aantal voordelen. U kunt gebruikmaken van een kleiner opvangsysteem, een stomacap of -plug. U hebt ook meer controle over uw ontlasting en minder kans op lekkage en/of huidirritatie. Daarnaast kan de behandeling bijdragen tot een verbetering van uw sociaal leven en de mogelijkheid bieden om uzelf makkelijker te integreren in het maatschappelijk leven. Ten slotte kan het u helpen om sneller uw werk te hervatten op een eenvoudige en meer comfortabele manier.

WERKWIJZE

Het aanleren van retrograde colonirrigatie via het colostoma gebeurt op de raadpleging door de stomaverpleegkundigen. Wanneer u thuis bent, kunt u een beroep doen op thuiszorg indien u deze techniek niet zelfstandig kunt uitvoeren.

DE WERKWIJZE

De stappen hieronder worden ingedeeld in drie delen: 'voorbereiding', 'uitvoeren van de zorg' en 'nazorg'.

Vorbereiding

- Verzamel het nodige materiaal.
- Vul de irrigatiezak met 0,5 tot 1 liter lauw water op lichaamstemperatuur (37°C).

- Bevestig de irrigatiezak aan de muur iets boven schouderhoogte.
- Bevestig het trechtervormige deel (de conus) aan de irrigatiezak.

- Verwijder de lucht uit de leiding.

- Bevochtig de conus met vaseline of een wateroplosbare gel.

Uitvoeren van de zorg

- Neem plaats op een stoel naast het toilet.
- Verwijder het huidige opvangmateriaal.

- Reinig huid en stoma.

- Bevestig de zelfklevende eendelige afvoerszak op de huid.

- Laat het onderste deel van de afvoerszak rusten in het toilet.

- Breng via de opening bovenaan in de afvoerszak de conus in de stomaopening.

- Start de irrigatie door de waterregelaar te openen.

- Irrigeer met 0,5 tot 1 liter lauw water op lichaamstemperatuur.

- Laat het water inlopen gedurende 5 tot 10 minuten.
- Druk de conus stevig aan om verlies van water te voorkomen.
- Sluit de waterregelaar en verwijder de conus wanneer het water bijna volledig is ingelopen.

- De evacuatie start onmiddellijk.
- Blijf minstens 30 tot 45 minuten zitten totdat de evacuatie van de stoelgang en het water volledig gestopt is.

Nazorg

- Spoel met de rest van het water de afvoerszak proper.
- Verwijder de afvoerszak.

- Reinig en was huid en stoma.
- Bevestig nieuw opvangmateriaal (stomacap, stomaplug of mini-opvangzakje).

- Herhaal de spoeling om de 24, 48 of 72 uur, afhankelijk van de tijd dat u stoelgangvrij bent.
- Reinig de conus met zeep en bewaar nadien op een droge plaats. Droog de spoelzak goed en bewaar hem ook droog.

MATERIAAL

Om een retrograde colonirrigatie uit te voeren, hebt u het volgende materiaal nodig:

- ✓ lauw water op lichaamstemperatuur (37°C)
- ✓ waterreservoir/irrigatiezak
- ✓ conus
- ✓ afvoerszak
- ✓ vaseline of wateroplosbare gel
- ✓ reinigingsmiddel
- ✓ nieuw opvangmateriaal

Op voorschrift van de arts kan het irrigatiemateriaal aangekocht worden bij een bandagist, thuiszorgwinkel of apotheek. Als u een voorschrift indient, betaalt het RIZIV één volledige irrigatieset per zes maanden terug.

MOGELIJKE PROBLEMEN

In onderstaande tabel leest u welke problemen kunnen optreden bij de colonirrigatie en wat de mogelijke oorzaken zijn. Als u zelf iets aan het probleem kunt doen, staat dat vermeld in de laatste kolom. Sowieso kunt u voor elk probleem steeds een beroep doen op een stomaverpleegkundige die gespecialiseerd is in colonirrigatie of op de behandelende arts.

PROBLEEM	MOGELIJKE OORZAAK	WAT KUNT U ZELF DOEN?
Niet of slecht inlopen van de irrigatievloeistof	Positie van de conus	Beweeg en herplaats de conus.
	Aanwezigheid van stoelgang	Probeer de eerste stoelgang te verwijderen door een beperkte hoeveelheid water in te brengen. Herstart nadien de irrigatie.
	Hoogte van de spoelzak	Zorg dat de spoelzak in zittende houding boven schouderhoogte hangt.
Terugvloei via de stomaopening	Positie van de conus	Beweeg en herplaats de conus of druk de conus steviger aan.
	Aanwezigheid van een stomabreuk	
	Aanwezigheid van harde stoelgang voor de stomaopening	
Onvoldoende of geen evacuatie van de stoelgang	Onvoldoende stoelgang aanwezig	
	Te veel waterverlies tijdens de irrigatie	
	Dehydratatie of uitdroging door te weinig vochtopname	Voeg een soeplepel zout toe aan de spoelvloeistof en drink voldoende.
	Aanwezigheid van harde bollen stoelgang waardoor het water moeilijk kan inwerken.	Voeg glycerine toe aan de spoelvloeistof (verhouding 1/10).
Hevige krampen	Te snel inlopen van de irrigatievloeistof	Pas de snelheid van de irrigatievloeistof aan.
	Te grote hoeveelheid irrigatievloeistof	Pas de hoeveelheid van de irrigatievloeistof aan.
	Te plotse lediging van de dikke darm	Spoel in twee keer: irrigeer eerst met de helft van het water, laat de stoelgang en het water dan evacueren. Irrigeer vervolgens een tweede keer met de rest van het water.

CONTACTGEGEVENS

- ✓ Anita Van den Bosch, via het nummer 016 34 48 50 of via het secretariaat abdominale heelkunde (016 34 42 65)
- ✓ Behandelende arts, via het secretariaat abdominale heelkunde (016 34 42 65) of via het centrale telefoonnummer (016 33 22 11)

NOTITIES

Deze brochure is van en voor u, dus schrijf uw opmerkingen en vragen hieronder op. U kunt ze dan later met de artsen, de verpleegkundigen, de sociaal werker of uw huisarts bespreken.

© april 2020 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst abdominale heekunde in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/701133.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg uw medisch dossier
via www.mynexuzhealth.be
of download de app

